

HUME · SESSIÓ 38

Causalitat: experiència, hàbit i creença

REFERÈNCIES DE LA SESSIÓ

Pàgines de teoria de la sessió: pp. 90-96 del Dossier Resum.

Font primària utilitzada: p. 89,89,90,91 del Dossier Resum.

Correspondència: DIRECTA - la font es troba fora del tram teòric de la sessió.

FONT PRIMÀRIA

David Hume, Resum del Tractat de la naturalesa humana Fragment 1 · Dossier Resum, p. 89 (numeració interna) [8] [Tot coneixement basat en l'experiència es fonamenta en la relació de causa-efecte (que ara comença a analitzar)] És evident que tots els raonaments referents a qüestions de fet es basen en la relació de causa i efecte i que no podem inferir mai, de l'existència d'un objecte, la d'un altre, a menys que entre tots dos hi hagi una connexió, mediata o immediata. Si volem, per tant, comprendre aquests raonaments, cal que ens familiaritzem amb la idea de causa, i per a això hem de mirar al nostre voltant per trobar alguna cosa que sigui la causa d'una altra cosa. Fragment 2 · Dossier Resum, p. 89 (numeració interna) [10] [El fonament de totes les nostres inferències causals és l'experiència passada] Aquest és el cas quan la causa i l'efecte són, ambdós, presents als sentits. Vegem ara en què es basa la nostra inferència quan, de la presència de l'un, concloem que ha existit o existirà l'altre. Suposem que veig una bola que es mou en línia recta cap a una altra: concloc immediatament que xocaran i que la segona es posarà en moviment. Hi ha aquí una inferència de causa a efecte, i tots els nostres raonaments en la conducta de la vida són d'aquesta naturalesa. En això es basa tota la nostra creença en la història, i d'aquí deriva tota la filosofia, amb la sola excepció de la geometria i l'aritmètica. Si podem explicar aquesta inferència a partir del xoc de dues boles, serem capaços d'explicar aquesta operació de la ment en tots els altres casos. Fragment 3 · Dossier Resum, p. 90 (numeració interna) [11] [La relació causa-efecte no és una relació d'idees perquè pensar el contrari no és impossible, per tant, no equival a una demostració] Si un home, com Adam, hagués estat creat amb ple vigor de l'enteniment, però sense experiència, mai no seria capaç d'inferir el moviment de la segona bola del moviment i de l'impuls de la primera. No es tracta que alguna cosa que la raó vegi en la causa sigui el que ens fa inferir l'efecte. Aquesta inferència, si fos possible, equivaldria a una demostració, ja que només es basa en la comparació de les idees. Però cap inferència de causa a efecte no equival a una demostració. Així doncs, hi ha aquesta prova evident: la ment sempre pot concebre que d'una causa es pot derivar qualsevol efecte i, també, que qualsevol fet pot ser causat per un altre. Tot el que concebem és possible, almenys en sentit metafísic, però sigui on sigui que té lloc una demostració, el contrari és impossible i implica contradicció. Per tant, no hi ha demostració per a la conjunció de causa i efecte. I aquest és un principi generalment admès pels filòsofs. Fragment 4 · Dossier Resum, p. 91 (numeració interna) [15] [És el costum, i no pas la raó, el que ens inclina a pensar que el futur serà d'acord amb el passat] Estem determinats només pel costum a suposar el futur d'acord amb el passat. Quan veig una bola de billar que es mou cap a una altra, la meva ment és moguda immediatament per l'hàbit cap a l'efecte ordinari i s'anticipa als meus ulls en concebre la segona bola en moviment. No hi ha res en aquests objectes, abstractament considerats i independentment de l'experiència, que em porti a formar aquesta conclusió: i fins i tot després d'haver tingut

l'experiència de molts d'aquests efectes repetits, no hi ha cap argument que em determini a suposar que l'efecte estarà d'acord amb l'experiència passada. Les forces per les quals operen els cossos són totalment desconegudes. Només en percebem les qualitats sensibles: Quina raó tenim per pensar que les mateixes forces estaran sempre unides a les mateixes qualitats sensibles? No és, doncs, la raó, la guia de la vida, sinó el costum. Només ell determina la ment a suposar, en tots els casos, que el futur està d'acord amb el passat. Per fàcil que pugui semblar aquest pas, la raó no serà capaç de fer-ho, en tota l'eternitat.

GUIA DE LECTURA DE LA SESSIÓ

1. Identifica el problema filosòfic concret que planteja el fragment.
2. Formula la tesi o idea central amb les teves paraules.

3. Explica els conceptes del fragment que coincideixen amb el contingut de la sessió.
4. Relaciona el fragment amb el conjunt de la filosofia de l'autor sense limitar-te a resumir-lo.